

# **Վարկային կազմակերպությունների լիցենզավորման նուղեցույց**

**Սույն նուղեցույցն ունի ճանաչողական բնույթ և համարվում է Վարկային կազմակերպությունների գործունեությունը կարգավորող իրավական ակտերում սահմանված պահանջների համառոտ նկարագրություն:**

**Սույն նուղեցույցը չի համարվում իրավաբանական խորհրդատվություն: Ցանկացած անձ որևէ գործընթաց իրականացնելիս պետք է հիմնվի օրենսդրության ամբողջական ուսումնասիրության վրա:**

## **1. Կարգավորում**

Վարկային կազմակերպության լիցենզիայի ստացման ընթացակարգերը, ինչպես նաև վերջինիս գործունեությունը կարգավորվում է [«Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքով](#) (այսուհետ՝ Օրենք), Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված [Կանոնակարգ 13-ով](#), [Կանոնակարգ 14-ով](#), ինչպես նաև [Օրենքի](#) 2-րդ հոդվածում նշված այլ իրավական ակտերով, որոնք հրապարակված են [Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգի կայքում](#), ինչպես նաև [Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի պաշտոնական կայքում](#):

## **2. Նկարագրություն**

Վարկային կազմակերպությունը [Օրենքով](#) սահմանված կարգով լիցենզիա ստացած իրավաբանական անձն է, որն իրավունք ունի իրականացնել [Օրենքի](#) 8-րդ հոդվածով սահմանված գործառնությունների տեսակները: Վարկային կազմակերպությունների տիպերը սահմանվում են [Օրենքի](#) 3-րդ հոդվածի 6-րդ մասով :

Վարկային կազմակերպությունը կարող է ստեղծվել սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության, բաժնետիրական ընկերության կամ առևտրային կոոպերատիվի կազմակերպարավական ձևերով: Խնայողական միությունները կարող են ստեղծվել բացառապես կոոպերատիվների ձևով:

## **3. Լիցենզավորման ընթացակարգ**

Վարկային կազմակերպության պետական գրանցման և լիցենզավորման համար Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ (այսուհետ՝ Կենտրոնական բանկ) ներկայացվող անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը

սահմանվում է [Օրենքի](#) 5-րդ հոդվածի 1-ին մասով և [Կանոնակարգ 13-ի](#) 23-րդ կետով: Նշված փաստաթղթերը Կենտրոնական բանկ են ներկայացվում էլեկտրոնային տարբերակով՝ Սի-Բի-Էյ-Նեթ համակարգի միջոցով, իսկ անհնարինության դեպքում՝ էլեկտրոնային կրիչով, պատվիրված նամակով կամ առձեռն Կենտրոնական բանկ մուտքագրելու միջոցով: Վերոնշյալ փաստաթղթերը ամբողջական և արժանահավատ ստանալու պահից, ինչպես նաև սահմանված պահանջներին բավարարելուց հետո՝ Կենտրոնական բանկը մեկամսյա ժամկետում քննարկում է գրանցվելու և լիցենզիա ստանալու դիմումը և որոշում է կայացնում դիմումը բավարարելու կամ մերժելու մասին Կենտրոնական բանկը մերժում է վարկային կազմակերպության գրանցումն ու լիցենզավորումը [Օրենքի](#) 5-րդ հոդվածի 5-րդ մասով, ինչպես նաև [Կանոնակարգ 13-ի](#) 28-րդ կետով սահմանված հիմքերով:

Կենտրոնական բանկում գրանցվելու պահից վարկային կազմակերպությունը ձեռք է բերում իրավաբանական անձի կարգավիճակ և համարվում է լիցենզավորված:

#### **4. Կապիտալ**

Վարկային կազմակերպությունը լիցենզավորվելուց առաջ ամբողջությամբ պետք է վճարի իր կանոնադրական կապիտալը Կենտրոնական բանկում կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող այլ բանկում բացված կուտակային հաշվին:

Վարկային կազմակերպության հիմնական տնտեսական նորմատիվները և դրանց սահմանաչափերը սահմանված են [Օրենքի](#) 12-րդ հոդվածով և [Կանոնակարգ 14-ի](#) 3-րդ գլխով:

Ստորև ներկայացված են վարկային կազմակերպության կանոնադրական և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն սահմանաչափերը, բացառությամբ [Կանոնակարգ 14-ով](#) սահմանված այլ դեպքերի.

|                                                            | Կանոնադրական և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերը (մլն ՀՀ դրամ) |
|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Խնայողական միություններ                                    | 50                                                                |
| Վարկային միություններ                                      | 50                                                                |
| Լիզինգային կազմակերպություններ                             | 100                                                               |
| Ֆակտորինգային կազմակերպություններ                          | 150                                                               |
| Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություններ                    | 150                                                               |
| Վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություններ | 4000                                                              |

Եթե լիզինգային կազմակերպությունները, ֆակտորինգային կազմակերպությունները և ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունները իրենց կանոնադրության համաձայն կանխիկ ձևով գնելու և/կամ վաճառելու են

արտարժույթ, ապա նրանց ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը պետք է կազմի 1 միլիարդ ՀՀ դրամ:

## **5. Նշանակալից մասնակիցներ**

[Օրենքի](#) և վարկային կազմակերպությունների գործունեությունը կարգավորող իրավական ակտերի իմաստով իրավաբանական անձի կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցությունը կարող է լինել ուղղակի կամ անուղղակի:

[Օրենքի](#) և վարկային կազմակերպությունների գործունեությունը կարգավորող իրավական ակտերի իմաստով ուղղակի նշանակալից մասնակցություն է համարվում այն մասնակցությունը, որով վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում տվյալ մասնակցի մասնակցությունը կազմում է 10 և ավելի տոկոս: Անուղղակի նշանակալից մասնակցություն է համարվում [Օրենքի](#) 10-րդ հոդվածի 1.1-րդ մասով սահմանված դեպքերը:

Այն մասնակիցները, ովքեր վարկային կազմակերպությունում նախատեսում են ձեռք բերել նշանակալից (ուղղակի կամ անուղղակի) մասնակցություն՝ պետք է ստանան Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությունը [Օրենքի](#) 10-րդ հոդվածով և [Կանոնակարգ 13-ի](#) 3-րդ բաժնով սահմանված կարգով:

## **6. Ղեկավարներ**

Վարկային կազմակերպության ղեկավար համարվող աշխատակիցները, որոնց ցանկը սահմանվում է [Օրենքի](#) 9-րդ հոդվածի 1-ին մասով, պետք է [Կանոնակարգ 13-ի](#) 4-րդ բաժնով սահմանված կարգով ունենան վարկային կազմակերպության կողմից սահմանված որակավորման չափանիշներին համապատասխանության վերաբերյալ հավաստիացում և գրանցվեն Կենտրոնական բանկում (գլխավոր հաշվապահի վրա տարածվում է նաև «[Հաշվապահական հաշվառման մասին](#)» օրենքի 10-րդ հոդվածով սահմանված պահանջները): Ընկերության ղեկավար համարվող աշխատակիցները պետք է համապատասխանեն Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի Խորհրդի 25/03/2003թ. [թիվ 114-Ն որոշման](#) պահանջներին:

## **7. Տարածք**

Վարկային կազմակերպության գործունեության համար օգտագործվող տարածքը և դրա տեխնիկական հագեցվածությունը պետք է համապատասխանեն [Կանոնակարգ 13-ի](#) 5-րդ բաժնով սահմանված պահանջներին, որոնք անհրաժեշտ են վարկային կազմակերպության բնականոն գործունեությունն ապահովելու համար:

## **8. Մասնաճյուղեր**

Վարկային կազմակերպությունը կարող է [Օրենքի](#) 7-րդ հոդվածով և [Կանոնակարգ 13-ի](#) 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ գլուխներով սահմանված կարգով Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կամ օտարերկրյա պետություններում բացել մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ, որոնք կարող են գործել Կենտրոնական բանկում գրանցման պահից:

## **9. Հարկեր, տուրքեր և այլ վճարներ**

Վարկային կազմակերպությունը պետք է վճարի հարկեր՝ [Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով](#) սահմանված կարգով, չափերով և ժամկետներում, ինչպես նաև «Պետական տուրքի մասին» օրենքով սահմանված կարգով յուրաքանչյուր տարի լիցենզավորման ենթակա գործունեությանը զբաղվելու համար տարեկան պետական տուրք՝ 6 000 000 ՀՀ դրամի չափով, արտարժույթի կանխիկ փոխանակում իրականացնող յուրաքանչյուր մասնաճյուղի գործունեության համար՝ տարեկան 1 000 000 ՀՀ դրամի չափով, արտարժույթի կանխիկ փոխանակում չիրականացնող յուրաքանչյուր մասնաճյուղի գործունեության համար՝ տարեկան 500 000 ՀՀ դրամի չափով, յուրաքանչյուր ներկայացուցչության գործունեության համար՝ տարեկան 100 000 ՀՀ դրամի չափով:

**Հիշեցում:** Որպես [«Փողերի վաճման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենքի](#) համաձայն հաշվետվություն ներկայացնող անձ՝ Վարկային կազմակերպությունները պարտավոր են գործունեության իրականացումը սկսելուն հաջորդող մեկամսյա ժամկետում հաշվառվել Կենտրոնական բանկում (Լիազոր մարմնում)՝ [Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 07.10.2014թ. թիվ 280-Ն որոշմամբ հաստատված «Փողերի վաճման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված հաշվետվություն տրամադրող անձանց հաշվառման կարգ](#)»-ի համաձայն: